Број 240. У Новом Саду у уторак 29. октобра 1902. Година XXXVII.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и дана за празником.

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање: „Рада“ деоничарског друштва за издавање српских књига и новина у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Банфи о автономијама.

Барон Банфи, негдањи министар-председник, свира на узбуну. Прошле суботе председавао је ердељској реформатској обласној црквеној скупштини.

Његов поздравни говор далеко је прешао уобичајени круг. Он свира на узбуну и предсказује љуту борбу на пољу автономије у свој држави.

Барон Банфи довикује у почетку: Позор! Мрачна прошлост појављује се на прагу садашњости, и ми јој већ видимо сенку. Добро се узмимо у памет. Или зар не видимо шта се догађа?! Зар можемо погледати без страха у будућност, кад се сетимо шта је радио ове године велики католички конгрес. Он је управо тражио да се Угарска опет покатоличи. Зар ово нису сенке из средњега века...

Кад читамо овај Банфијев говор, чисто не верујемо да га је он говорио Зар тако говори онај Банфи, који је 1897. г. у угарском сабору износио, да нашу српску народно-црквену автономију треба уредити на основу средовечне декларатори̇је?

Па ипак је то он говорио, и том његовом говору не треба се ни чудити. Оно је био Банфи министар-председник; Банфи, у чијем су кабинету евангелички реформати водили главну реч. А ово говори Банфи, кад на челу Угарске стоји католичко министарство, које не трчи да погоди и мисли реформата, па да их одмах испуни.

Банфи се крваво тужи у свом говору, како се при народним светковинама свуда истичу католички великодостојници. Они и не стоје у једном реду с осталима. Они освећују заставе разних државних установа. Сме ли то да буде, а влада да мирно гледа и трпи ово понижење других законом признатих вероисповести.

Католици уживају свуда првенство и нарочиту потпору. За тим је Банфи набројао неколико гравамина. Изнео је како некоје реформатске општине плаћају католички прирез и узвикнуо: Оваке прилике се не могу даље трпети ни са материјалног, ни са политичког, ни са друштвеног гледишта. За тим се Банфи позива на XX. законски чланак од 1848. године, који прописује равноправност и узајамност свију оних вероисповести, које су признате законом. Тај законски чланак није још изведен, а то не сме тако остати.

Банфи је нагласио, да данас ни једна вероисповест није задовољна са стањем које постоји. Католици траже, да им се дозволи слободна управа са њиховим црквеним иметком, па траже и избор епископа; автономију траже и Јевреји, православни траже промену својих автономних уредаба, а протестанти траже да се строго изведе XX. зак. чл. од 1848. године.

И кад видимо, да влада под данашњим приликама није у стању никога да задовољи, не остаје нам друго, но да тражимо оно, што је тражио Фрања Деак, а то је, да се општим државним законом уреди одношај између државне власти и свију автономија, па да буде једнако за све.

Данас у пркос закону, уживају сви они првенство, који прелазе у католике. У пркос закону ужива католичка веронаука повластице у школама, у пркос закону католички наставници веронауке добијају плату из државних средстава, док катихете других вероисповести добијају, после велике молбе само мрвице. То није она равноправност и узајамност, која је изречена у закону. С тога нема другог излаза, но да се донесе један закон и један поступак за све вероисповести, које су признате. С нами је у овој ствари закон, с нами правда, с нами Бог! Па ко је против нас?

Банфи износи даље, да је у овој ствари преговарао са осталим евангелицима и удесио заједнички рад Он се нада, да ће заједнички конвент свију евангелика који ће се састати још овог месеца, споразумно решити ово питање. А предлог је, да се саслушају све вероисповести, које закон признаје, те да се после поднесе сабору законски предлог, како да се удеси одношај државе према автономијама, и како да се спроведе равноправност свију вероисповести, која је законом већ ујамчена.

Он се нада, да ће се већ идуће године састати њихов црквени конвент. И да ће према духу времена и развитку променути конвент црквени устав...

После овог говора Банфијевог, устао је гроф Кун и предложио је, да скупштина уведе у записник захвалност барону Банфију, на овом његовом говору То је примљено једногласно и уз велико одушевљење.

* * *

Оно што је Фрања Деак тражио из уверења, то разуме се барон Банфи не тражи из уверења. Банфи док беше на влади није никад покушао да изведе ово, што данас тражи. Напротив он је онда хтео да мери свакоме друкчије. Највише својима, а најмање нами, православним Србима.

Данас, кад се само мало променуше прилике на штету протестаната, виче: јао и помагај! И сетио се правде и равноправности.

И ми би волели, да протестанти остану бар сад верни и доследни овоме, што данас траже, кад су већ пропустили да то изведу, кад су били најмеродавнији. Ал онда нису мислили на то, да се времена мењају и да једино слобода и равноправност може трајно да заштити од неправде, а не привремене згодне прилике.

Та питање је, да ли је искрен и овај говор барона Банфија? Не рачуна ли барон Банфи, да овим својим говором приволе владу, да даде протестантима оно, што траже. И онда би барон Банфи био можда последњи, који би се сетио, да има и неких православних Срба, који су незадовољни и који траже промену својих уредаба?

И можда би заборавио, да једнакост и једнообразност није изведена.

Ми ћемо пратити развој ових догађаја, а не треба тек да напоменемо, да и наша радикална странка тражи у свом автономном програму потпуну једнакост и узајамност за све признате вероисповести.

ПОДЛИСТАК.

„СРПСКА ЗОРА“ — У ДУБРОВНИКУ

»Дубровник је Српска зграда — то је био и биће вазда. Дубровник је Српско орличе — слава теби, Дубровниче!

»Из облака вила кличе: ти си Српски, Дубровниче!...«

Кад год ми мисао летне тамо, на море Јадранско — те падне на славни град Дубровник: сваки пут ми у души одјекне ова красна песмица, како је певају тамо Српкиње млађане.*)

Дубровник је Српски град од старина. У наше дане, налет Талијанаша што га дуго и дуго талијанише, замењује »срачуњени одозго« насртај стеклиша јадне нам браће-небраће, да га широм обесрбе!..

Ма, док је онуд, и надомак одасвуд, тамо Србаља, све соја јуначкога — по Далмацији и понајпрече, по дивној Боки-Которској — Дубровник ће бити и остати: град Српски.

Нашим крајевима овуд, и Србима у тима; до славе и прославе песника Ивана Гундулића, кад му споменик дигоше и открише, оно године 1893. — до то доба Дубровник је био »далеко, далеко, у беломе свету, на крај света на мору!« Мало је ко, имућан, ил и књижеван Србин, тамо путовао и дивни онај крај гледао, и састајао се и спријатељио са разборитом оном браћом својом, Србима Дубровчанима, Бокељима, Далматинцима, и т. д. Од Гундулићеве славе, овамо, чак и у језгру народа нашега овуда зна се за Српски Дубровник; с радошћу казују, који тада тамо идоше: како недељу дана путоваху, и тамо и назад, па све Србља па Србља — свуд се све Српски говори!**)

Кад ово помињемо, и то друго казујемо — ни на крај памети није нам претеривати и доказивати: да тамо није и браће нам Хрвата, честите браће осим стеклиша и скорашњих догона с брда с дола!

Него, овако уведосмо ову реч своју, у листку овом, цигло зато да, што могбуде, у годније прикажемо поштованим читаоцима свој ји красну Српску прилику у Дубровнику:

«Српску Зору» просветно-привредно друштво, које основаше и саставише Срби Дубровчани, лане, пред светога Николу, и бише му правила припозната баш главом, од земаљскога намесника, барона Хандела, дне 9. јуна 1902 Број 2292. Пр.

Српско, благодетно друштво ово јавно је, дакле, и без приговора са икоје стране; и, по §. 4. правила му: чланом овога друштва може да постане сваки Србин и Српкиња, које прими управа.

Сваки Србин и Српкиња — одасвуд, из свих крајева и земаља, где Срби живе.

А, по §. 5. сваки члан, и чланица, приноси сваке године чланарине по 1 круну. Једну круну, или: педесет новчића, или 100 филира годишње. Толицким прилозима смера друштво ово радити и напредовати Чланарина је малена, па ипак се може много и много учинити; по начелу: што мања чланарина, тим већи број чланова намножи се, и средства новчана приберу се за извођење смера друштвенога.

Ево тому примера. «Задруга Срба Занатлија» у Новом Саду, постоји већ тридесет и више година. Има, данас, свој задружни дом, и своју ладицу (касу) за болеснике задругаре и за частан погреб задругару, кад који умре. Чланарина ја годишња 2 круне и 40 филира, или: по 40 филира месечно.

Приход «Српској Зори» у Дубровнику, по §. 11. б.) биће «и све, што ко друштву безусловно дарује или завешта.« Слично је и код Новосадске «Задруге Срба Занатлија.» Дарови и задужбине треба да повећавају средства друштву томе, и једном и другом.

И бива тако — и биће, ако Бог да, и боље, издашније и обилатије.

У Дубровнику, и по другим, тамо приморским градовима, мало по мало па уђе у обичај похвални: да се сваком приликом, и на весељу и у жалости — прибирају прилози за доброчинства јавна, и смерове народне: у сва-

*) Певају на глас: Весела је Србадија и т. д. као што је већ у листу овом речено и понављано.

**) Ово су речи Срба Кикинђана, па Сентомашана и других, који тада бише на оној слави и прослави Гундулића; а отуд идоше, по томе, у Црну Гору, на Цетиње, на четирстолетну прославу прве штампарије Обод-Цетињске.

Састанак епархијских скупштина.

Из горњо-карловачке дијецезе.

И у нашој горњо-карловачкој дијецези чине се припреме за састанак епархијске скупштине, и то онако жустро, као што се то обичава из Плашког чинити, кад се жели и ради да и наше самоуправне установе изиграју и састанак скупштине осујети. Епархијска скупштина, са малом изнимком за наше епископе, неугодна је установа, радећи да су епископи у епархији господари и управитељи.

Горњо-карловачка епархијска управа стоји у овом на првом месту. После смрти епископа Теофана — горњо карловачка управа, тобож хтела је, да се епархијска скупштина састане а нашла је начин, да речем смицалицу да се не састане. Скупштина је 1892. г. сазвана са наредбом, да скупштинари из црквених благајна предујам за путни трошак подићи не смеју. После ове забране шта смо видили? Од световних чланова ако је дошло њих неколико, дошли су свештеници и лијепо сложно подијелише части и почасти. Председник епархијских власти задовољан радом конференције изигране скупштине, дијелила су браћа, браћи награде, две и три парохије, намјесништва, протопопства, надзорничка места, свуда где се само могло на рачун црквених општина, чињене су истраге да би истражне дневнице заслужили.

Наша епархијска управа ово 10 година не законито управљајући незгодно је дирнута поводом закључка саборског одбора да се скупштине епархијске за три мјесеца састати морају. Ова ријеч морала је утјецати неугодно на наше супституисане чланове међу којима на жалост има и доктора права.

Дан састанка скупштине и ако још одређен није, избори изборника по парохијама обављени су 10. октобра а чланови скупштине 16. октобра по срезовима изабрани су. Упада у очи, да су избори изборника и скупштинара изненада, неодређујући дан састанка скупштине наређени са додатком да изборници, чланови скупштине из црквених срестава предујмове подизати не смеју. — Оваком наредбом намјерно иде се, да се епархијска скупштина не састане, да самовласна управа остане даље.. Колико смо извјештени о изходу избора чланова скупштине, можда не ће господи супституитима остати цијела мјеста за зеленим столом. Некима ће и заиста столице извући.

Да пређемо на наредбу 29. септембра о. г. бр. 161. по којој је забрањено општинама, изборницима, као ни избраним члановима епарх. скупштине из црк. општинске нити друге које благајнице давати путне трошкове и дневнице. — Ова наредбе тежња је јасна. Сазивам скупштину — али нећу, недам да се састане. Ја сам „пан“ а ви сте „сокак.“

Епарх. управу у Плашком, молимо да нам каже, на ком законитом темељу забрањује општина дневнице, путне трошкове изборницима и члановима скупштине давати? По рескрипту §. 73. алин в. црк скупштина установљава плате својих служитеља. — Изборници су за време избора служитељи цркве — као и ваши надзорници, којима је управа без обзира на стање, прихода општина, одредила дневнице. Ако ови ваши надзорници у црквеној просветној цијели иду по парохијама и изборници иду да бирају чланове скупштине који ће на скупштини савјетовати и о потребама, и напретку црквено просветном. Управа има сва права над црк. општинским имањем. Управа је одредила писаће паушале, „Српски Сион“ као незваничан лист општинама наложила држави, и све то без знања и одобрења епарх. скупштина а општина никаквог права нема. Она несме изборницима по 1 ф дневнице одредити, општина несме предујмити сиромашном члану скупштине коме је по привременој уредби епар. скупшина 3 ф. дневница одређена. Дневнице имаће епарх. управа прирезом прикупити и преко црквених општина члановима епарх. скупштине исплатити. Тако је било за управе владике Теофана, али за управе епископа Михаила бити неможе, несме бити.

Горњо карловачка епарх. управа може подмећући смицалице и састанак епарх. скупштине опет осујетити. Но и тим смицалицама саборски одбор односно сабор знаће наћи лијека донашањем дисциплинарних правила и за оне епарх управе, које хотимице изигравају наше црквено-народне установе. Свака тица има свога копца.

Политички преглед.

Угарски сабор. У саборској седници од суботе настављена је расправа о индемнитету. Фрања Нађ бранио је предлог владин и владу од нападаја опозиционих чланова. Габањи говори против. Говори да угарски министар председник као какав вигец трчка непрестано у Беч, Ишл и Ратот Сел и Кербер у тајности се саветују и кад се они госвађају долази главни жандар Голуховски и приморава их да се мире. Једаред је само Сел имао куражи да каже краљу, како народ Угарске жели економску самосталност. Но одмах је устукнуо кад му је краљ рекао: „Па нашто сам онда ја живео“. Који министар не сме отворено са владарем да разговара, тај је обичан аустријски лакај, који се издржава о општем новцу. Говори за тим о фушерском грађењу саборнице. А кад се владиновци смеју, он им добацује: Шта се смејете мамелуци. Председник га је прекидао да не говори тим тоном и да се држи ствари.

Француска и Италија. Од дуже времена се ради на зближењу ових рођачких земаља, као што је то досада изнашано. Ово зближење као да ће се и остварити, што показују многа дела, па и најновије одликовање талијанских државника, којима их је одликовао председник француске републике Лубе. Председник је одликовао министра председника Занарделинија и министра спољашњих послова Принетија великим крстом почасне легије. Осим тога је одликовао бивше министре Висконтија-Веносту и Луцаретија. Обојици је послао своју украшену слику са срдачним поздравом.

Из свега се овога изводи, да је зближењу обе земље утврђен пут и да ће то што пре наступити. Тај догађај би многе прилике изменуо, па с тога од њега неки стрепе а неки му се радују.

Суђење убицама Стамбулова.

III.

Софија, 11. октобра.

«Михаил Ставрев тврди, да за време убиства није био у Софији. Но то не само да није доказано, већ је шта више и оборено самим процесом, пошто је утврђено, да је становао у једном стану до 15. јуна 1895. г., у другом, код Сабине Емануиловић, три четири дана. Дакле, на дан убиства морао је бити у Софији.

По свима околностима види се јасно, да је Михаил Ставрев, Хаљо (а доказано је, да се и тако зове) кривац и да се мора за таквог огласити, а то ће и господа поротници учинити. У том случају они ће показати, да правду претпостављају свима осећајима, и да желе да закон и правда тријумфују. Треба једном учинити крај непоштовању закона. Овога пута нека бар тријумфује закон и правда, јер не треба допустити да злочинци малтретирају закон!»

За овим је устао бранилац оптуженога и, окренувши се поротницима, замолио их да добро испитају доказе, како не би невиног осудили. Да се добије уверење, да је Хаљо прави убица пок. Стамбулова, нису довољни чланци »Слободе«, у којима се тврди, како је Ставрев говорио неким личностима, да ће убити Стамбулова. Чак ни из исказа сведока не види, да је довољно доказана његова кривица. Тврди, да Ставрев, на дан, кад је извршено убиство пок. Стамбулова, није био у Софији, већ међ устаницима. И 1895. год. био је у

товских, на гозбама, на сахранама, и у згодама сличним.

Место части о крсном имену, или о имен дану; место излишних дарова о свадбама; место несрпскога обичаја — китити сандук мртвачки венци куповни: приносе они тамо прилоге новчане »Српској Зори,« ил другом којем добротворству. И тако расту средства им потребита. И Срби тамо србују и не даду затирати имена свога Српскога народности своје Српске.

Потомак славнога рода Гундулића — некадањи градски начелник Дубровника барон Гундулић, и покојни честити свештеник каноник-декан Дум**) Иван Стојановић, говораху уз реч: Ми се Срби овуд не дамо, па не дамо! Биће догона, стеклиша, биће па и прођи а Срби ће остати, као и доселе што су!

* * *

Ево, куд смера »Српска Зора« у Дубровнику; за чим иде и шта хоће.

§. 2. Циљ је овога друштва да унапређује просвјету и привреду српског народа у Далмацији.

§. 3. Према томе бавиће се »Српска Зора«

а., васпитањем народа, оснивајући и потпомагајући просвјетне установе, а особито школе и јавне народне библиотеке, потпомагајући похађање школских завода потпорама ученицима и наставницима, потичући јавна предавања и расправљања о васпитним и научним предметима; издавајући, или потпомагајући издавања књига, које одговарају духу овога друштва.

б., оснивањем народно-привредних установа а особито земљорадничких задруга и штедионица, и иначе унапређивањем пољопривреде.»

Ето, тим смером и хотењем зазори тамо у Дубровнику — та красна »Српска Зора.«

И куд ћете лепше, племенитије тежње и намере!

Народ је у Далмацији понајсиромашнији у свем овом царству и краљевствима. Готово нико, ко би требао, не брине се за привреду, и напредак народа тога, тамо! Те, по оној узречици: Помози се са̂м, и Бог ће ти помоћи! родољуби и пријатељи народа спрегоше оснивањем друштава притицати народу у помоћ. А Срби су и тамо у томе први — Срби, без питања: ко се како крсти! И постанак овога друштва «Супске Зоре» тому је, ето, за сведочанство.

Изреком рекох испрва; чланом и чланицом овога друштва може бити сваки Србин, и Српкиња.*) И то је повод овоме листку: да упозори баш на то свакога Србина и Српкињу, у ових крајевих наших. Коме је год могуће, а, мал-не, сваки ил бар многи ће моћи: уписати се и пристати у то друштво «Српску Зору» у Дубровнику; да се и тим обистини она пословица: Зрно до зрна погача, ка̂м до ка̂ма палача! А понајпрече, да се покаже пред светом, како Србе не деле ни горе ни мора, гдегод треба да се нађу заједно, у слози око добра и напретка народнога Српскога. У сваком нашем месту, овуд нек се упише у то друштво по десет, петнаест чланова и чланица — па у добри час. Нека није вароши ни места, у ком Срби овуд живе, а да не буде у сваком чланова и чланица̂ тих!

Омладино Српска! На теби је, ево, и овом приликом, делом да потврдиш, како ти је збиља стало до свог рода и народа, добра и напретка његова и твога рођенога! Па, ви, миле, дичне Српкиње, одзов'те се тим, својски, из ових наших крајева — српској песми оној, дичних сестара вам Српкиња - Дубровкиња: Дубровник је Српска зграда — то је био и биће вазда. Дубровник је Српско орличе, слава теби, Дубровниче!..

да »Српска Зора« у Дубровнику зазори сјајно, и донесе ведри Српски дан, и красна лета и Српству и тамо дуги век!

* * *

Старац Бранко Бранчић.

**) Дум-Dum, скраћена реч: Dominus, господин.

*) Пријавити се ваља за то: г. г. Dr Antonu Pugliesi или Mati Šaviću — Dnbrovnik (Ragusa). Dalmatia.

Мађедонији и учествовао у тадашњем устанку и доцније две године поново је ишао у Мађедонију, али пошто је видео, да није згодно време за револуцију, вратио се натраг. Најзад је бранилац оптуженога завршио тим, како се нада, да ће г. г. поротници, по свестраном испитивању свих околности, и по саслушавању његових двају колега, оптуженог огласити за невина.

За овим је седница закључена и друга заказана за сутра пре подне.

Данашња седница отворена је у 9 часова пре подне, и продужена је одбрана браниоца оптуженога. Говорио је само још бранилац Хр. Филипов, који је по свима тачкама оптужбе, по свима исказима сведока у погледу кривице оптуженога, дошао до уверења, да је Мих. Ставрев могао бити само помагач, а никако прави убица. Пре свега, и он тврди, да се Ставрев на дан убиства покојног Стамбулова није налазио у Софији, а то се, вели, види и из исказа сведока Сабине Емануиловић. Узносио је Ставрева као великог мађедонског патриоту, који у оној 1895. г. није могао остати равнодушан, већ је морао отићи да помогне својој потиштеној браћи. Исказима сведока Гунча и умрлог жандарма П. Маринова не поклања никакве пажње, тако исто налази да ни остали искази нису веродостојни. У опште налази, да ни један исказ не даје ничег позитивног, да је Ставрев извршио убиство, за које се окривљује.

Његов је говор трајао три сата, па је потом седница заказана за после подне, када се има и казна изрећи.

По подне седница је отворена у 3 часа. После ових извршених формалности, најзад је дошло до пресуде. Противници су нашли, да је Хаља крив, и суд га је осудио на смрт, на вешала.

Тако је завршено ово суђење. »Т. Гл.«

Вести из места и са стране.

О погребу др. Јована Пачуа. 237. броју „Заставе“ донели смо извештај са погреба дра Јована Пачуа. По томе извештају рекао је на опелу Св. Прибичевић и ове речи: И ако је др. Пачу био председник самосталне странке и шеф њен, ипак он није био самосталац. Он је имао шири програм. Г. Св. Прибичевић моли нас да исправимо то мало овако: „И ако је др. Пачу био председник самосталне странке, дакле шеф њен, ипак он није био партизан. Он није могао никога ради тога што у његов политички програм не верује и његовој странци не припада сумњичити, мрзити, анатемисати“. Доносимо ову исправку, ал напомињемо, да се реч партизан мора протумачити као присталица једне партије.

Прстен у краљеву дому. Из Беча јављају да је надвојвоткиња Марија у лаксебуршком двору давала свечан обед у почаст прстена надвојвоткиње Јелисавете Амалије са кнезом Алојзом Лихтенштајном. При обеду краљ је поздравио веренике и после обеда вратио се у Шенбрун.

После Фабрисовог затварања. Јављено је већ да је Фабрис уредник „Дубровника“ и „Срђа“ затворен како се повратио са конгреса српских новинара из Београда. Тврђено је да је он затворен због једне песме која је у „Срђу“ изашла и у којој се назире велеиздаја. Сада се накнадно јавља, да је у Бечу затворен Србин ђак Тројановић, који је ту песму написао.

На чему се ради у Загребу? Градачки лист „Тагеспост“ јавља из Загреба, како се деле стотинама цедуља, у којима се Хрвати опомињу да не пазаре код Срба. А особе, које купују код Срба, инзултирају. Тако је, вели „Тагеспост“, данас једној отменој госпођи, кад је оставила један српски дућан, одело тинтом попрскано. — Загребачки хрватски листови прештампаше ову вест. Тенденција је јасна. Зар није доста, што неки Срби после септембарских арнаутлука нису своје дућане отворили? И зар није доста, што од оних Срба, који су своје дућане отворили, шесторица оде под стечај. Неки ће своје радње предати или продати Чивутима, те се иде за тим, да све српске радње пређу у руке Хрвата Мојсеове вере... Ето на чему се ради у Загребу. Да ће Срби ван Загреба, где их год има, морати ову ствар да сматрају као српску ствар и да учине и они нешто „на пољу пазаривања“, јасно је. Волели би, да не морамо о овом писати мало — јасније.

Добро дело. У Београду су дечији пријатељи кренули да оснују дечије склониште за децу са основних школа. Ту би се деца склонила између часова, и ту би где нужно преноћивала и добијала топлу храну. У недељу 27. о. м. имао се одржати опћи збор у тој цели у 3 часа у Београду у школи на Теразијама. Многи пријатељи и родитељи дечији загрејали су се за ову ствар, а многи родољуби са опћином београдском хоће ствар да помогну. — Добро би било да се и код нас почне мислити о овој ствари, па да се на свој начин учини то исто, тамо, где је то нужно.

Једна пикантна вест. Стари белгијски краљ као да се непрестано труди, да своје грађане изненађује и забавља пикантним новотијама. Тако сад политични кругови бриселски тврде, како се стари краљ изјаснио, да хоће да се жени. С тога је одустао од пређашње своје намере, да све своје добро остави и препише белгијској држави. За своје две прогнане ћерке неће ни да чује. А сад хоће да ступи старац у нов брак и шта више нада се и наследнику престола. Познато је да је белгијски краљ прогањо своје ћерке само за то, што су ушле у т. з. неједнак брак. Стари краљ наравно неће пасти у ту исту погрешку и према томе његова будућа мора бити из каквог европског владарског дома. Белгијанци су врло узбуђени да дознају, која је та. Стари краљ Липот до душе умео је да изведе више изненађења, но у ову вест, о његовој женидби ипак неможемо никако да верујемо.

Читуља. Из Чуруга нам јављају, да се тамо после кратког времена и тешког боловања у вечност преселио Паја Гавриловић. Покојник је био ваљан и одушевљен Србин и био је у редовима српске народне радикалне странке. Слава му!

Српски зајам. Већ два пута су вођени преговори о овоме зајму и два пута прекидани. Ова ствар се сада поново расправља у Паризу са отоманском банком. Цел је то, да се остваре шесет милиона динара зајма, који је тако рећи већ био уговорен. У тој ствари је горња банка одржала своју селницу и као што се јавља добри су изгледи за зајам. Хоће ли у истини тако и бити, то ће се ускоро видети.

Један распис руског министра рата. Немачки лист „Форвертс“ јавља, да је руски војни министар издао проглас на све команданте. У том прогласу се вели, да револуционарне тежње, на жалост, пробијају и у војску. С тога се тражи од свакога команданта мишљење, како да се ово зло сузбије. Министар тражи неодложно одговор у овој преважној ствари.

Још једно обустављање рада. Може се рећи, да је ушло у моду обустављање рада, па то иде једно за другим.. Тако су сада у Паризу обуставили рад свирци, те је уједанпут цео Париз заћутао. Музички радници докле свирају нису задовољни са платом, него траже повишицу и док се то питање не реши неће да свирају. На челу овога покрета стоји композиса Корвентир, кога не гони никаква нужда, али који хоће сиротим свирцима да се нађе на невољи. Газде појединих јавних места на којима се свира воде са свирцима преговоре.

Српско академско друштво „Зора“. Из Беча нам јављају: Српско академско друштво „Зора“ у Бечу на својој првој седници од 22. (9.) октобра о. г. овако се конституисало: Председник: Радоје Јовановић, култивирани техничар; потпредседник: Димитрије Петровић, техничар; благајник: Васа Царичевић, медицинар; I. деловођа: Марко М. Исаковић, медицинар; II. деловођа: Владислав Маринковић, медицинар; књижничар: Стијепо Кобасица, филозоф; Одборници: Ђура Соколовић, агроном; и Урош Тројановић, правник; надзорници: Милорад Николић, ветеринар; Драгомир Туфегџић, правник; и Ђока Атанасијевић, техничар.

Министарска наредба за ђаке. Аустријски министар просвете је издао наредбу за ђаке који слушају правне и државне науке на загребачком универзитету. По тој наредби ће се семестри тима ђацима рачунати ако пређу на други који аустријски универзитет. Само се додаје то, да ће ти ђаци пред нарочитом комисијом и на своме језику полагати испит из онога дела тих наука, који нису слушали на горњем свеучилишту. О томе су и сви дотични декани извештени и упућени.

Кривотворена поштанска упутница. У јуну месецу о. г. у Ујасасу је кривотворена једна поштанска упутница, те је подигнуто с те поште 2.100 круна. Ових дана је у томе месту затворен путник Беретка, који је пре био шеф на једној станици и који личи на онога који је упутницу кривотворио. Код њега је нађено неколико кривотворених возних упутница за 400 метара жита, на које је хтео у Будимпешти да подигне предујам. Но ово је његовим затвором осујећено.

Како Руси граде варош у Кини. Руси се осећају у Манцурији са свим као код своје куће, јер се више не задовољавају са једном пристанишном вароши Порт-Артуром, него оснивају нову варош на кинеском земљишту. Име те нове вароши је Даљни, која се диже на непосредној близини отвореног мора. Руска влада је дала направити план за нову варош; план је начинио један женијални руски мерник, који је одма приступио грађењу. Кад варош буде готова и кад сибирска железница створи живота и саобраћаја, онда ће влада просто наредити, да се цивилно становништво пресели из Порт-Артура у Даљни, а Порт-Артур ће остати војничка варош. За сада постоји само скица вароши Даљнога. Градњом управља сам женијални мерник, грађевни саветник Сахаров, а послове око пристаништа планирао је и изводи мерник Тим. Сам план вароши је један од најлепших планова на свету. Место, на ком је варош, јесте широк, раван простор, на коме су пре тога лежала два кинеска места. Куће кинеских општина су срушили, само су оставили оне две мале шумице, које су биле поред сеоцета. Од тога ће се начинити парк. Варош ће се састојати из четири варошке четврти. Одма близу пристаништа биће трговачки део вароши. Ту ће бити дућани, писарнице, велики трговачки павиљони, берза, једном ријечи ту ће бити усредсређен трговински живот. У тој четврти варошкој биће и жељезничка станица, која ће се са својим отвореним фронтом зидати према пристаништу. Жељезница, која ће долазити са запада, пролазиће неко време поред мора. На супротној страни од пристаништа биће тако звана европска четврт. Тамо ће становати пристанишни радници, трговачко спомоћно особље једном речи сиромашнији људи и породице, што живе од рада. Десно од овога биће четврт љетниковаца, где ће живети начеоници и имућнији људи. Међу те две вароши доћи ће један парк, а други ће бити између четврти за становање и кинеске вароши која се планира на супротној страни. Трговачку варош пресецаће велик пут, који иде од станице кроз варош према кинеској четврти. Око средине тога пута биће један округао простор, који ће заграђивати десет палата јавних установа. Ту ће бити палата руско-кинеске банке, главна пошта, позориште, полицијска палата, ватрогасна палата, варошка кућа, касина, судбени сто, гувернерска палата и велика школа. Осим тога биће и у свакој другој варошкој четврти по једна лепа јавна зграда. Судећи по плану, Даљни ће бити једна од најлепших вароши на свету. „Дубровник“

Енглеска старина и новина. Кад су Енглези савладали тешки устанак 1447. то је Пит добро упознао јуначки дух савладаног племена, те је основана нова регемента под њиховим именом. У томе се тада успело, те Енглези мисле, да се послуже том истом методом у Трансвалу и Соматској земљи. У тима јуначким земљама и племенима има доста јунака, па хоће да им се даде прилика за борбу. Незна се да велика мисао само загрева срца јуначка, а не само прилика за борбу па ма то било у корист освајача.

Помоћ Бурима. Енглеска влада хоће да утврди накнадни буџет од 8 милиона фуната штерлинга, из које би се своте задоста учинило потребама у јужној Африци. Новац би био овако подељен: 3 милиона фуната би се поделило на слободне бурске урођенике. Даље 2 милиона би се употребило на помагање осталих особа које су у рату пострадале. Па онда би се 3 милиона издало као зајам онима, који га тражи и којима га влада одобри.

Брзојави „Застави.“

Стигли 28. октобра.

Беч. На место досадањег немачког посланика при бечком двору кнеза Ајленбурга наименован је досадањи посланик у Риму гроф Карло Ведел.

Сегедин. Одржан је велики збор и упућена адреса сабору да се што пре успостави за Угарску засебна царинска тарифа.

Будимпешта. Јуче је одржан збор државних учитеља, на томе је заузет положај против новонамишљеног плана о учитељским платама.

Будимпешта. Данас штрајкују 890 штампарских слагача из 30 штампарија, који нису хтели да усвоје нову царинску тарифу.

Трговина.

НОВИ САД, 28. октобра 1902. г. Пшеница прве каквоће нова 7 фор. 40—45 н. Пшеница средња 7 ф. 20—30 н. Пшеница лакша роба 7 ф. ——— н. Напулица 6 ф. 50—80 н. Јечам 5 ф. 70—80 н. Зоб 6 ф. 34—50 н. Кукуруз у зрну стари 6 ф. 30—40 н. у зрну нови 4 ф. 10—20 н. у клипу 3 ф. 10—20 н.

Маст 66 фор. Сланина сува 66 фор. дебела пушена 66 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	40—41 нов.	живо
„ средњи . .	38—39 нов.	
„ лаки . . .	35—37 нов.	меро

Званичне белешке будимпештанске берзе.

26. октобра (8. новембра.)

Поред добре понуде а добре прође цена је скочила. Продато је на 50.000 метарских центи.

Пшеница банатска, нова, каквоћа по хектолитру од 76 до 79 цене од 50 килограма од 7 кр. 25 пот. до 7 кр. 75 п. потиска нова, каквоћа по хектолитру од 78 до 81 цена од 50 килограма од 55 7 кр. 8 пот. до кр. 05 п. пештанска, нова, каквоћа по хект. од 76 до 81 цена од 50 килограма од 7 кр. 45 пот. до 8 кр. 00 п.; бачка жакв. по хкл. од 76 до 78, цена од 50 кр. од 7 кр. 50 п. до 7 кр. 80 п. Све на три месеца.

Раж, нова цена од 50 кгр. од 6 кр. 30 п. до 6 кр 65 пот.

Јечам, за пићу од 50 кгр. од 5 кр. 30 п. до 5 кр. 70 п.

Зоб, цена од 50 кгр. од 6 кр. 55 п. до 6 кр. 65 п.

Кукуруз стари, цена од 50 кгр. од — кр. — п. до кр. — п.

Репица, цена од 50 кгр. од 10 кр. — пот. до 10 кр. 50 пот.

Проја, од 5 кр. 50 п. до 5 кр. 80 п.

Маст, 50 кгр. 64 кр. 50 п. до 65 кр. — п.

Сланина, 50 кгр. 56 кр. — п. до 56 к. 50 п.; сушена 57 кр. — пот. до 57 кр. 50 п.

Шљиве, босанске 50 кгр. од 12 кр. — п. до 17 кр. 50 п.; славонски пекмез 50 кгр. 16 кр. — п. до 16 кр. 50 п. српски пекмез 14 кр. — п. до 14 кр. 50 п.

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи.

Дукати	11 кр. 34 п
Наполеондори (20 франака)	19 кр. 08 п
Угарска златна рента (од 100 круна)	120 кр. 30 п
Угарска крунска рента	97 кр. 60 п
Аустријска златна рента	120 кр. 60 п.
Немачке државне марке (од 100 мар.)	116 кр. 95 п
10 фунти стер. (мењачки курс у Лондону)	239 кр. 25 п

Терминска продаја (шлусови).

Жито за април 1903.	7·51—7·52
Раж за април 1903.	6·48—6·53
Зоб за април 1903.	6·36—6·37
Кукуруз за мај 1903.	5·70—5·72

ОРАХА

по 28 Круна 100 клг.

Суви шљива 70/75 38 К, 80/85 32 К, 90/100 24 К, **закланих свиња** 64 К 100 кг. Јабука 12 К, Кестења 16 К 100 кг. Лешника, шљивовице, ћурана и свих земаљских производа. Цјеници бадава.

Ђорђе Ал. Васиљевић,
742 1—3 Д. Тузла (Босна).

ФАБРИКА ФИЛЦАНИХ ШЕШИРА

СВЕТОЗАРА НИКОЛИЋА

У БЕОГРАДУ

потребује неколико радника (калфи) шеширцијских. Првенство имају Срби Плата добра, услови повољни. Јавити се ваља одмах на горњу фирму. 747 1—3

ЕДИКТ.

Моја жена Даница Михајловић рођ. Жекић, из Сивца, 1899. год. одтумарала је некуд и моју кућу и мене оставила, одневши са собом своје и моје ствари и до данас се није вратила. Даница је то учинила с намером да рђав живот проводи.

Зато позивам је овим путем да се у року од 30 дана врати к мени на продужење брачног живота, што ако не учини сматраћу да ме је за свагда напустила, а за развод брака повешћу редовну парницу код суда и њено браколомство доказаћу.

Чиним пажљивим свакога, да јој нико ништа неповерава на моје име, јер му признати нећу.

Неготин 28. октобра 1902. год.

Ђ. Ј. Михајловић
745 1—1 трговац.

ПОТРЕБНА СУ

два помоћника

који могу одма ступити. Један треба да је шпецерајиста и бојама верзиран; други за ниршбершку, кратку и плетену робу. Понуде са препорукама, фотографијом и ознаком досадањег деловања као и у погледу тражења плате нека се пошаље на

H. Reichsmanns Söhne
746 1—3 **Djakovo.**

Изврстан детајлиста има првенство.

ГАЛАНТЕРИЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ ТРГОВИНА

Јосифа Марковића

у Ст. Бечеју

потребује вештог помоћника, који већ **2—3 године сервира** и једног шегрта из боље куће. **Ступање одма.** 731 3—3

Млађи помоћник

колонијалне бранже може одма бити акцептован код

F. Goldstein-a
744 1—1 **у Земуну.**

ДИРЕКЦИЈА КРАЉ. УГАР. ПОВЛАШЋЕНЕ РАЗРЕДНЕ ЛУТРИЈЕ
морала је у XI. колу због велике тражње повисити број лозова!

110.000 ЛОЗОВА 55.000 ДОБИТАКА

свака други лоз мора се са добитком вући.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК У СРЕТНОМ СЛУЧАЈУ

1,000.000 Круна, а премија **600.000** Круна

Многи играчи из моје главне колектуре постигли су лепе добитке.

Цена са I. разред 1/8 Кр. 1.50 — 1/4 Кр. 3.— — 1/2 Кр. 6.— и цели лоз Кр. 12. 691 15—26

Ко жели може лоз купити у главној колектури банкарске и мењачке радње **Мирослава Спанћа у Митровици Сремској.**

Треба покушати срећу!

Већ су се многи, који су код нас купили срећку, усрећили.

Највећег изгледа на добитак има наша краљ. угарска класна лутрија. Од

110.000 срећака извући ће се **55.000 са новчаним добитцима.**

НАЈВЕЋИ ДОБИТАК ЕВЕНТУАЛНО

1,000.000 КРУНА.

1 премија 600.000, 1 добитак од 400.000, 200.000, 2 по 100.000, 1 од 90.000, 2 по 80.000, 1 по 70.000, 2 по 60.000, 1 од 50.000, 40.000 5 по 30.000, 3 по 25.000, 8 по 20.000, 8 по 15·000, 36 по 10.000, 67 по 5.000, 3 по 3.000, 437 по 2.000, 803 по 1.000, 1528 по 500, 140 по 300, 34450 по 200, 4850 по 170, 4850 по 130, 100 по 100, 4350 по 80, 3350 по 40. У свему:

14,459.000 Круна, словом четрнаест милијуна 459.000 Круна.

GLÜCKSKALENDER.

Jänner		Feber		März		April		Mai		Juni		Juli		August		September		October		November		Dezember	
D 1	979	F 1	85558	M 1	92702	M 1	3654	M 1	4086	S 1	17828	M 1	1734	D 1	36381	S 1	53911	D 1	38944	F 1	95395	S 1	109602
M 2	6567	S 2	26277	S 2	3059	D 2	10464	D 2	12301	S 2	35347	D 2	35363	F 2	38259	M 2	51367	M 2	51388	S 2	96434	M 2	109622
D 3	25325	S 3	38151	S 3	8623	M 3	32718	F 3	35315	M 3	38222	M 3	38235	S 3	48558	D 3	53717	D 3	56501			D 3	109917
F 4	37423	M 4	42364	M 4	26297	D 4	38191	S 4	38196	D 4	48032	D 4	48059	S 4	53707	M 4	64467	F 4	64475	S 3	96604	M 4	109603
S 5	38963	D 5	51624	D 5	38131	F 5	44398	S 5	46399	M 5	52356	M 5	52356	D 5	64465	D 5	66003	S 5	66009	D 5	96621	D 5	109623
S 6	51622	M 6	58015	M 6	42578	S 6	52527	M 6	52541	D 6	64442	S 6	64155	D 6	65382	F 6	74398	S 6	75914	M 6	96624	F 6	109918
M 7	56222	D 7	65374	D 7	52507	S 7	64302	D 7	64427	F 7	65820	S 7	65318	M 7	74384	S 7	85124	M 7	86589	D 7	96633	S 7	109604
D 8	65557	F 8	67169	F 8	60018	M 8	65688	M 8	65841	S 8	74357	M 8	74365	D 8	84758	S 8	88829	D 8	83852	F 8	96638	S 8	109624
M 9	67166	S 9	79754	S 9	65681	D 9	73007	D 9	74327	S 9	81163	D 9	81172	F 9	83776	M 9	109609	M 9	109611	S 9	96639	M 9	109919
D 10	75925	S 10	83213	S 10	67188	M 10	80002	F 10	83632	M 10	83519	M 10	83668	S 10	109607	D 10	109904	D 10	109906	S 10	96647	D 10	109605
F 11	83958	M 11	89352	M 11	79770	D 11	83284	S 11	83357	D 11	109603	D 11	109605	S 11	109602	M 11	109924	F 11	92659	M 11	96650	M 11	109625
S 12	89301	D 12	109615	D 12	83277	F 12	92287	S 12	109561	M 12	109623	F 12	109625	M 12	109922	D 12	93408	S 12	93421	D 12	109613	D 12	109920
S 13	109613	M 13	109616	M 13	91587	S 13	109617	M 13	109621	D 13	109918	S 13	109929	D 13	92880	F 13	6311	S 13	6323	M 13	109603	F 13	109906
M 14	109608	D 14	92672	D 14	109617	D 14	109916	F 14	92773	S 14	92795	M 14	6123	S 14	20378	M 14	24273	M 14	24273	D 14	109614	S 14	109612
D 15	92669	F 15	2882	F 15	109912	M 15	92744	M 15	92765	S 15	5490	M 15	6109	D 15	19823	S 15	57404	D 15	37422	F 15	109909	S 15	109907
M 16	984	S 16	8575	S 16	92712	D 16	4077	D 16	5459	S 16	17346	D 16	17780	F 16	36463	M 16	38920	M 16	38950	S 16	109615	M 16	109606
D 17	8464	S 17	26296	S 17	5067	M 17	10473	F 17	17326	M 17	25358	M 17	25333	S 17	38290	D 17	51386	D 17	51392			D 17	109901
F 18	26232	M 18	38156	M 18	10457	D 18	34196	S 18	35328	D 18	38222	S 18	38238	S 18	45555	M 18	55194	F 18	56314	S 17	109910	M 18	109921
S 19	38145	D 9	42275	D 9	32703	F 19	38192	S 19	38207	M 19	48057	F 19	48083	M 19	53714	D 19	64470	S 19	64509	M 18	109616	D 19	109607
S 20	40180	M 20	52246	M 20	38184	S 20	46373	M 20	48023	D 20	52360	S 20	53109	D 20	64466	F 20	66005			D 19	109911	F 20	109902
M 21	51623	D 21	58013	D 21	44318	S 21	52320	D 21	52560	F 21	64449	S 21	64463	M 21	65883	S 21	75904	S 20	67160	M 20	109617	S 21	109922
D 22	58002	F 22	65677	F 22	52521	M 22	64425	M 22	64439	S 22	65847	M 22	65882	D 22	74383	S 22	83636	M 21	75915	D 21	109912		
M 3	65661	S 23	67176	S 23	60018	D 23	65635	D 23	65829	S 23	74361	D 23	74366	F 23	84762	M 23	83839	D 22	83011	F 22	109618	S 22	109608
D 24	67168	S 24	79766	S 24	65687	M 24	74324	F 24	74352	M 24	81171	M 24	81177	S 24	83777	D 24	109610	D 24	109612	S 23	109619	M 23	109903
F 25	79747	M 25	83265	M 25	67189	D 25	80015	S 25	81163	D 25	83578	D 25	83748	S 25	109608	M 25	109935	F 25	109907	M 24	109614	D 24	109923
S 26	83171	D 26	91379	D 26	79782	F 26	83854	S 26	83374	M 26	109604	F 26	109606	M 26	109903	D 26	109925	S 26	92668	M 25	109615	D 25	109606
S 27	82349	M 27	109616	M 27	83278	S 27	92654	M 27	109602	D 27	109624	S 27	109904	D 27	109923	F 27	96420	S 27	93428	D 26	109620	F 26	109905
M 8	109614	D 28	109911	D 28	91339	S 28	109620	D 28	109622	F 28	109919	S 28	109921	M 28	93402	28	6318	M 28	94398	M 27	109615	F 27	109924
D 29	109609			F 29	109618	M 29	109915	M 29	109917	S 29	92789	M 29	92790	D 29	6304	S 29	20995	D 29	94400	D 28	109601	S 28	109610
M 30	92671			S 30	109913	D 30	92751	D 30	92767	S 30	519	D 30	6121	F 30	20592	M 30	37412	M 30	95386	F 29	109621	S 29	109906
D 31	2877			S 31	92721			F 31	5482			M 31	19816	S 31	36467			D 31	95392	S 30	109616	M 30	109925
																						D 31	109611

Wann habe ich Geburtstag? Jeder versuche sein **Glück** mit der an seinem **Geburtstage** verzeichneten Nummer. In die en Kalender is an **jedem Tage** des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei **umgehender** Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Читаво подузеће стоји под државним надзором.

Улог за **оригиналне срећке** I. класе по плану износи:

за **осмину** (1/8) ф. — **·75 или круна 1·50** за **четвртину** (1/4) ф. **1·50 или круна 3·—**
„ **половину** (1/2) ф. **3·—** „ „ **6·—** „ **читаву** (1/1) ф. **6·** — „ „ **12·—**

које ће се сваком уз поузеће **(Nachnahme)** или претходну **пошиљку** своте послати.

Званични планови бадава. Поруке за оригиналне срећке молимо да се пошаљу најдаље до

20. новембра ове год.

непосредно на нас.

ФИЛИЈАЛЕ:
Waitznerring 4.
Museumring 11.
Elisabethring 54.

A. Török & Co.

BANKHAUS

Budapest. VI., Theresienring 46/a

Ми смо многе и врло велике добитке исплатили нашим поштованим муштеријама и то за кратко време преко пет и по милиона круна.

Порука, коју треба одсећи. Herren A. TÖRÖK & Co. Hauptcollecteure, Budapest

Молим за пошиљку ..... оригиналне срећке I. класне кр. угар. повл. класне лутрије са званичним планом извлачења.

Свота од ..... Кр. { **треба се уз поузеће подићи** / **следи са поштанском упутницом** } Што се не жели, молимо да се превуче.

Тачна адреса { .....

651 6—8

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија хра Светозара Милетића у Новом Саду.